

08/231-337/ПР
16.03.2023

КИЇВСЬКА МІСЬКА РАДА

II СЕСІЯ ІХ СКЛИКАННЯ

РІШЕННЯ

№ _____

Проект

**Про звернення Київської міської ради
до Президента України, Верховної Ради України
та Кабінету Міністрів України щодо недопущення
невиправданих обмежень прав територіальних громад**

Відповідно до Конституції України, Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» з метою недопущення звуження повноважень органів місцевого самоврядування в результаті невиправданих обмежень прав територіальних громад, Київська міська рада

ВИРІШИЛА:

1. Направити звернення Київської міської ради до Президента України, Верховної Ради України та Кабінету Міністрів України щодо недопущення невиправданих обмежень прав територіальних громад згідно з додатком до цього рішення.
2. Офіційно оприлюднити це рішення у спосіб, визначений законодавством України.
3. Контроль за виконанням цього рішення покласти на постійну комісію Київської міської ради з питань місцевого самоврядування, регіональних та міжнародних зв'язків.

Київський міський голова

Віталій КЛИЧКО

ПОДАННЯ:

Депутат Київської міської ради

Володимир ПРОКОПІВ

Депутат Київської міської ради

Ігор ХАЦЕВИЧ

ПОГОДЖЕНО:

Постійна комісія Київської міської ради
з питань місцевого самоврядування,
регіональних та міжнародних зв'язків

Голова

Юлія ЯРМОЛЕНКО

Секретар

Ігор ХАЦЕВИЧ

В.о. начальника управління правового
забезпечення діяльності Київської
міської ради

Валентина ПОЛОЖИШНИК

із змісту ватемкаси
22.03.2023 №08/230-485

Додаток
до рішення Київської міської ради
від _____ № _____

**Про звернення Київської міської ради
до Президента України, Верховної Ради України
та Кабінету Міністрів України щодо недопущення невиправданих
обмежень прав територіальних громад**

Спроможність місцевих громад, зміцнена в результаті децентралізації, стала одним із головних чинників успішного опору російському агресору.

Здатність громад організувати спротив, забезпечити опірність в умовах наступу агресорів, постійних обстрілів та спроб зруйнувати інфраструктуру стали суттєвим внеском у обороноздатність України і фактором майбутньої Перемоги.

Наявність ресурсів для підтримки підрозділів Територіальної оборони Збройних Сил України, добровольчих формувань територіальних громад дозволило витримати перший, найважчий удар агресора – і до сьогодні залишається міцною опорою для Збройних Сил України. Підрозділи Територіальної оборони часто утримують позицію у найважчих умовах, на критично загрожуваних ділянках фронту, віддаючи життя за свободу України.

Роль місцевого самоврядування в успішності боротьби Українського народу проти російських загарбників відзначається і на міжнародному рівні. Децентралізація, надання громадам повноважень і ресурсів є одними з найуспішніших реформ, здійснених після Революції Гідності.

Тим важливіше зберегти ці здобутки, не зруйнувати набуту міць непродуманими, а подекуди шкідливими рішеннями щодо згортання децентралізації, упослідження місцевого самоврядування та переслідування його представників.

Такі дії підривають національну єдність перед лицем підступного агресора, послаблюють Українську державу.

Особливо цинічно це виглядає в умовах єднання усіх українців проти повномасштабного воєнного вторгнення росії, коли громади і їхні представники на повну викладаються у відбитті агресії – а потім стикають з репресіями з боку центральної влади.

Нездоровою тенденцією є спроба замінити законно сформовані органи місцевого самоврядування воєнними адміністраціями там, де в цьому немає жодної безпекової потреби.

Так, мер м.Чернігова ініціативно керував фактично оточеним містом під обстрілами, забезпечуючи його життєдіяльність у вкрай несприятливих умовах. Чернігів отримав звання місто-Герой, а мера Атрошенка Президент України нагородив орденом Богдана Хмельницького. Після вигнання окупанта місто одразу ж почало відновлювати інфраструктуру та повноцінне життя для тисяч містян.

Однак відсторонення міського голови, а потім спроби замінити органи місцевого самоврядування воєнною адміністрацією без будь-якої нагальної потреби закладають небезпечний прецедент нехтування волею переважної більшості мешканців територіальної громади і запровадження свавільного вирішення суто політичних питань.

Спостерігається фактична повзуча централізація влади та підміна місцевого самоврядування. Цим самим відбувається спроба зосередити державну та місцеву владу в одних руках. Такі дії можуть кваліфікуватися як узурпація влади.

Кабінет Міністрів України ухвалив низку постанов, якими не виправдано звужується обсяг повноважень місцевого самоврядування, а саме:

- Постановою №1239 від 04.11.2022 року обласні та районні військові адміністрації наділено правом затверджувати місцеві бюджети, які склав місцевий фінансовий орган. Юридичний абсурд цієї ситуації, як і правовий нігілізм, очевидний, виконавчий орган влади змінив конституційні основи державного устрою;

- Постановою №1083 від 27.09.2022 по суті зупинено можливість перерахування коштів на відбудову постраждалих територій напряму між громадами. Адже уряд зобов'язав громади погоджувати з Міністерством фінансів України всі свої рішення про надання фінансової допомоги іншим селам, селищам, містечкам і містам. Таким чином уряд по суті обмежив можливості місцевих громад оперативно і самостійно вирішувати питання допомоги при сильних руйнуваннях, зокрема через обстріли окупантів.

Нечіткі формулювання Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо функціонування державної служби та місцевого самоврядування у період воєнного стану» призвели до того, що на практиці ОВА були створені не в умовах окупації або оточення адміністративного центру, а на підставі прийняття Верховною Радою України Закону України "Про правовий режим воєнного стану" за поданням Президента України (як це сталося в Житомирській області).

У результаті вони перебрали на себе права щодо розпорядження обласними бюджетами, а також закрили інформацію щодо використання коштів з обласних бюджетів, навіть в тих регіонах, де безпосередні військові дії не ведуться.

До Верховної Ради України подано законопроект, яким дозволяється Президенту України одноособово приймати рішення про призначення керівників військових адміністрацій населених пунктів навіть на територіях, далеких від лінії фронту. Це підриває основи місцевого самоврядування і не покращує керованість територіями, натомість підвищує ризики сваволі та корупції.

Місцеві громади виступають також категорично проти анонсованого рішення влади підвищити тарифи для бізнесу на електроенергію. Це може призвести до банкрутства багатьох – у т.ч. комунальних підприємств, до зростання ЖКГ-тарифів (зокрема, на водо- і тепlopостачання), до накопичення заборгованості за житлово-комунальні послуги.

Впевнені, що усі вище зазначені дії суперечать деклараціям влади щодо підтримки місцевого самоврядування і заявленому курсу на європейську інтеграцію.

Більше того, вони можуть стати йому на заваді, особливо в умовах, коли до ситуації в Україні прикута увага всього світу.

Враховуючи вищенаведене, закликаємо Президента України, Верховну Раду України та Кабінет Міністрів України в межах повноважень вжити наступних заходів, а саме:

- Президенту України відмовитись від спроб замінити органи місцевого самоврядування воєнними адміністраціями на територіях, які не є територією активних бойових дій.

- Верховній Раді України відмовитися від звуження повноважень органів місцевого самоврядування; натомість зосередити зусилля на звуженні прогалин законодавства про правовий режим воєнного стану та створенні механізмів підтримки громад, постраждалих унаслідок бойових дій.

- Кабінету Міністрів України відмовитись від практики бюджетної централізації і повернутись до виконання українського законодавства щодо повноважень і бюджетного забезпечення діяльності органів місцевого самоврядування.

Вимагаємо припинити наступ на місцеве самоврядування і згортання децентралізації. Україна – це Європа!

Київський міський голова

Віталій КЛИЧКО

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

До проєкту рішення Київської міської ради «Про звернення Київської міської ради до Президента України, Верховної Ради України та Кабінету Міністрів України щодо недопущення невикористаних обмежень прав територіальних громад»

1. Обґрунтування прийняття рішення

Проєкт рішення «Про звернення Київської міської ради до Президента України, Верховної Ради України та Кабінету Міністрів України щодо недопущення невикористаних обмежень прав територіальних громад» підготовлений та поданий у зв'язку із тим, що Кабінет Міністрів України ухвалив низку постанов, якими невикористано звужується обсяг повноважень місцевого самоврядування. Постановою №1239 від 04.11.2022 року обласні та районні військові адміністрації наділено правом затверджувати місцеві бюджети, які склав місцевий фінансовий орган. Постановою №1083 від 27.09.2022 по суті зупинено можливість перерахування коштів на відбудову постраждалих територій напряму між громадами. Адаже уряд зобов'язав громади погоджувати з Міністерством фінансів України всі свої рішення про надання фінансової допомоги іншим селам, селищам, містечкам і містам. Таким чином уряд по суті обмежив можливості місцевих громад оперативно і самостійно вирішувати питання допомоги при сильних руйнуваннях, зокрема через обстріли окупантів. Крім того до Верховної Ради України подано законопроєкт, яким дозволяється Президенту України одноособово приймати рішення про призначення керівників військових адміністрацій населених пунктів навіть на територіях, далеких від лінії фронту.

Враховуючи це, вбачається, що усі вище зазначені дії суперечать деклараціям влади щодо підтримки місцевого самоврядування і заявленому курсу на європейську інтеграцію.

2. Мета і завдання прийняття рішення

Метою прийняття даного рішення є звернення Київської міської ради до Президента України, Верховної Ради України та Кабінету Міністрів України щодо недопущення звуження повноважень органів місцевого самоврядування в результаті невикористаних обмежень прав територіальних громад.

3. Загальна характеристика рішення

Проєкт рішення складається з преамбули та трьох пунктів. Суть звернення викладена у додатку до проєкту рішення, який є його невід'ємною частиною.

Проект рішення підготовлено відповідно до Конституції України та Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні»

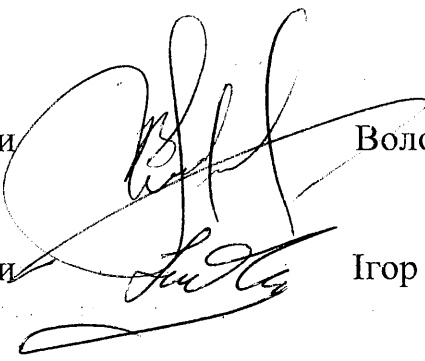
4. Фінансово-економічне обґрунтування

Реалізація даного рішення не передбачає використання коштів місцевого бюджету.

5. Доповідач на пленарному засіданні

Доповідач на пленарному засіданні – депутат Київської міської ради Володимир ПРОКОПІВ (депутатська фракція політичної партії «Європейська солідарність»).

Депутат Київської міської ради

Володимир ПРОКОПІВ

Депутат Київської міської ради

Ігор ХАЦЕВИЧ

КИЇВСЬКА МІСЬКА РАДА

СЕКРЕТАРІАТ

УПРАВЛІННЯ ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
ДІЯЛЬНОСТІ КИЇВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ

вул. Хрещатик, 36, м. Київ, 01044

тел.: (044) 202-70-19

22.03.2023 № 08/230-485

на № _____ від _____

Голові постійної комісії Київської міської ради з питань місцевого самоврядування, регіональних та міжнародних зв'язків
Юлії ЯРМОЛЕНКО

Зауваження

до проєкту рішення Київської міської ради від 16.03.2023 № 08/231-337/ПР
«Про звернення Київської міської ради до Президента України, Верховної Ради України та Кабінету Міністрів України щодо недопущення невиправданих обмежень прав територіальних громад»

За результатами розгляду поданого проєкту рішення управління правового забезпечення діяльності Київської міської ради вважає за необхідне висловити щодо нього такі зауваження.

Згідно з проєктом рішення запропоновано направити звернення Київської міської ради до Президента України, Верховної Ради України та Кабінету Міністрів України щодо недопущення невиправданих обмежень прав територіальних громад (далі - Звернення).

1. Зміст тексту звернення депутатів від імені Київської міської ради до Президента України, Верховної Ради України та Кабінету Міністрів України щодо недопущення невиправданих обмежень прав територіальних громад містить політичну оцінку органів державної влади та відповідно не може бути предметом правової експертизи управління.

Разом з тим, вважаємо за необхідне зауважити, що у проєкті звернення застосовуються такі вирази як: «...переслідування його представників», «...репресіями з боку центральної влади», «...запровадження свавільного вирішення суто політичних питань», «...узурпація влади», «... виконавчий орган влади змінив конституційні основи державного устрою».

Застосування таких виразів та термінів не узгоджується з правилами правотворчості та не може використовуватися у подібних правових актах

Зокрема, вважаємо за необхідне звернути увагу, що такі поняття в юридичній теорії і практиці розглядаються як протиправні діяння, та може бути підставою для притягнення до відповідальності.

Крім того, Конституційний Суд України у своєму рішенні від 10.12.2003, № 19-рп/2003 «У справі за конституційним поданням 47 народних депутатів України про офіційне тлумачення положень частини першої статті 105, частини першої статті 111 Конституції України (справа щодо недоторканності та імпідменту Президента України)» зазначає, що під поняттями "право недоторканності людини" та "право недоторканності Президента України" розуміються різні конституційні інститути. Суттєві властивості цього права Президента України надають йому ознак посадово-функціонального імунітету, що зумовлено публічно-правовим статусом Президента України, встановленим виключно Конституцією України.

Інститут Президента України ґрунтується на сукупності норм, що містяться у розділі V Конституції України, згідно з якими Президент України визначений, зокрема, главою держави, виступає від її імені, є гарантом державного суверенітету, територіальної цілісності України, додержання Конституції України, прав і свобод людини і громадянина. З огляду на це Президент України потребує і належного рівня правового захисту. Такому захисту слугує насамперед припис частини першої статті 105 Основного Закону України про те, що Президент України користується правом недоторканності на час виконання повноважень. У цій статті передбачено також, що звання Президента України охороняється законом і зберігається довічно за особою, яка обіймала цей пост, а за посягання на честь і гідність Президента України винні особи притягаються до відповідальності на підставі закону.

2. У преамбулі проекту рішення як на правову підставу його прийняття містяться загальні посилання на Конституцію України та закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» та не зазначено конкретних норм законодавства, що є підставою для прийняття відповідного проекту рішення.

Зауважуємо, що Конституційний Суд України у своєму рішенні від 26 березня 2002 року визначив політико-правову природу органів місцевого самоврядування, які не є органами державної влади, а є представницькими органами, через які здійснюється право територіальної громади самостійно вирішувати не будь-які питання суспільного життя, а питання саме місцевого значення, тобто такі, які пов'язані передусім з життєдіяльністю територіальних громад і перелік яких визначено у Конституції і законах України (пункти 4, 5 мотивувальної частини рішення від 26 березня 2002 року № 6-рп/2002 у справі про охорону трудових прав депутатів місцевих рад).

3. Відповідно до вимог нормопроектувальної техніки назва додатка в тексті нормативно-правового акта повинна дослівно відповідати назві самого додатка. У зв'язку з чим проект рішення потребує приведення у відповідність до вимог нормопроектувальної техніки.

Також проект рішення потребує і іншого незначного техніко-юридичного доопрацювання.

В.о. начальника управління

Валентина ПОЛОЖИШНИК